

Asia: VN/9765/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoelimistä annettujen direktiivien täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan yleiset huomiot esityksestä

-

Huomiot oikeudenkäyntiin liittyvistä ehdotuksista: a) hyvityskanteen määräajan keskeytyminen valtuutetun johtaman sovintomenettelyn ajaksi sekä yhdenvertaisuuslain mukaisissa asioissa lautakunnan ratkaisun lainvoimaiseksi tuloon asti ja b) tasa-arvovaltuutetun oikeus tulla kuulluksi tuomioistuimessa tasa-arvolain soveltamista koskevissa asioissa

a) EK vastustaa yhdenvertaisuuslain 26 §:ään esitettyä muutosta siitä, että syrjintää koskevan asian vireilletulo yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa keskeyttää kanneajan kulumisen lautakuntamenettelyn ajaksi ja edelleen siihen saakka, kunnes asia on ratkaistu lainvoimaisesti. Lautakunnan ratkaisusta voi valittaa hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joissa asian käsittely voi kestää useita vuosia. Tämä pitkittäisi yhdenvertaisuuslain hyvitysvaatumukseen liittyvää kanneaikaa kohtuuttomasti ja heikentäisi oikeusvarmuutta. Kanneajan pitkittyminen lisäisi myös työnantajan hallinnollista taakkaa, koska työnantaja joutuisi säilyttämään mm. työnhakutilanteisiin liittyvät työntekijän henkilötiedot ja muut asiaan mahdollisesti liittyvät dokumentit kanneajan päättymiseen saakka. Kanneajan pitkittyminen loisi näin ollen lisäriskejä myös työntekijän henkilötietojen tietosuojan näkökulmasta. Vastaavista syistä EK vastustaa myös yhdenvertaisuuslain 26 §:n ja tasa-arvolain 12 §:n esitettyä muutosta kanneajan keskeyttämisestä valtuutetun johtaman sovintomenettelyn ajaksi.

EK:n näkemyksen mukaan direktiivi ei edellytä kanneajan katkaisemista siihen saakka, kunnes lautakunnassa käsiteltyyn asiaan on saatu lain voimainen ratkaisu tai valtuutetun johtaman sovintomenettelyn ajaksi. Nykyiset kanneajat ovat riittävän pitkät, eivätkä estä osapuolten mahdollisuutta saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi. Asia on mahdollista panna vireille tuomioistuimessa myös lautakuntakäsittelyn tai sovintomenettelyn ollessa kesken.

b) EK vastustaa tasa-arvolain 21b §:ään esitettyä muutosta siitä, että tuomioistuimen on sen käsiteltävänä olevassa, tämän lain soveltamista koskevassa asiassa varattava tasa-arvovaltuutetulle mahdollisuus tulla kuulluksi. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoelimistä annettujen direktiivien 10 artiklan 2 kohdan mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoelimillä tulee olla oikeus esittää huomioita tuomioistuimelle kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Olemassa oleva kansallinen sääntely tuomioistuimen mahdollisuudesta pyytää lausunto tasa-arvolain tavoitteiden kannalta merkittävässä asiassa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalta riittää täyttämään direktiivin vähimmäisedellytykset. Resurssien näkökulmasta ei ole myöskään järkevää, että tuomioistuimen tulisi aina varata tasa-arvolain soveltamista koskevassa asiassa valtuutetulle mahdollisuus tulla kuulluksi. On riittävää, että tuomioistuin voi oman harkintansa mukaan merkittävässä tasa-arvolain tulkintakysymyksissä pyytää lausunnon lautakunnalta. Lisäksi olemassa oleva sääntelyn mukaan valtuutettu voi myös tarvittaessa avustaa syrjintää kokenutta oikeudenkäynnissä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoelinten riippumattomuus ja siihen liittyvät muutosehdotukset: lautakunnan henkilöstön nimittämistoimivalta ja valtuutettujen sidonnaisuusilmoitukset

-

Yhdenvertaisuusvaltuutetun ja tasa-arvovaltuutetun työn järjestämiseen liittyvät asiat: toimivallan delegointimahdollisuus, toimiston sisäinen organisointi, kertomusten sisältö, syrjintää epäilevälle annettavat tiedot

-

Huomiot yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoelimistä annettujen direktiivien sellaisista säännöksistä, joiden ei esitysluonnoksessa ole katsottu edellyttävän lainsäädäntömuutoksia

-

Huomiot ehdotusten vaikutuksista

-

Muut huomiot

-

Miettinen Katja
Elinkeinoelämän keskusliitto EK - Työelämävastuualue